

Usean muuttujan funktiot

Itä-Suomen yliopisto,
verkkomateriaali

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

Olkoon $A \subset \mathbb{R}^n$, missä luonnollinen luku $n \geq 2$. Tällöin sanotaan, että $f : A \rightarrow \mathbb{R}$ on n muuttujan reaaliarvoinen funktio.

Olkoon $A \subset \mathbb{R}^n$, missä luonnollinen luku $n \geq 2$. Tällöin sanotaan, että $f : A \rightarrow \mathbb{R}$ on n muuttujan reaaliarvoinen funktio.

Huomautus

Olkoon $A \subset \mathbb{R}^2$ ja $f : A \rightarrow \mathbb{R}$ kahden muuttujan funktio. Kahden muuttujan funktiota voidaan havainnollistaa “korkeuskäyrillä”, joita sanotaan funktion **tasa-arvokäyriksi**. Funktion f tasa-arvokäyrät ovat muotoa

$$f(x, y) = c,$$

missä $c \in \mathbb{R}$. Täten yksi tasa-arvokäyrä koostuu niistä joukon A pisteistä (x, y) , joissa funktio f saa arvon c .

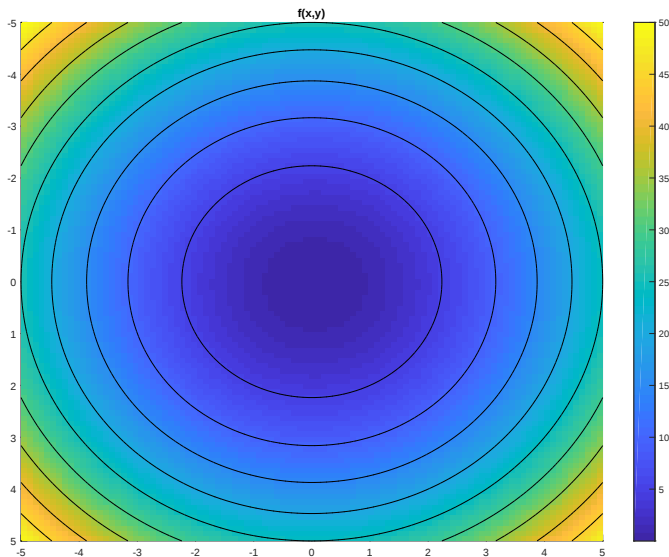
Esimerkki

Funktio f , $f(x, y) = x^2 + y^2$ on kahden muuttujan funktio, jonka määrittelyjoukko on $M_f = \mathbb{R}^2$ ja jonka kuvaaja on pinta $z = x^2 + y^2$.

Esimerkki

Funktio f , $f(x, y) = x^2 + y^2$ on kahden muuttujan funktio, jonka määrittelyjoukko on $M_f = \mathbb{R}^2$ ja jonka kuvaaja on pinta $z = x^2 + y^2$.

Funktion tasa-arvokäyrät ovat ympyröitä $x^2 + y^2 = c$, missä $c \in \mathbb{R}$. Funktion kuvaaja ja tasa-arvokäyriä on esitetty seuraavassa kuvassa.

Esimerkki

Funktio f ,

$$V(x, y, z) = \frac{1}{\sqrt{x^2 + y^2 + z^2}}$$

on kolmen muuttujan funktio, jonka määrittelyjoukko on $M_f = \mathbb{R}^3 \setminus \{(0, 0, 0)\}$ ja jonka kuvaaja on pinta

$$w = \frac{1}{\sqrt{x^2 + y^2 + z^2}}$$

avaruudessa $\mathbb{R}^4$.

Esimerkki

Funktio f ,

$$V(x, y, z) = \frac{1}{\sqrt{x^2 + y^2 + z^2}}$$

on kolmen muuttujan funktio, jonka määrittelyjoukko on $M_f = \mathbb{R}^3 \setminus \{(0, 0, 0)\}$ ja jonka kuvaaja on pinta

$$w = \frac{1}{\sqrt{x^2 + y^2 + z^2}}$$

avaruudessa $\mathbb{R}^4$. Funktion **tasa-arvopinnat** ovat muotoa

$$\frac{1}{\sqrt{x^2 + y^2 + z^2}} = c, \quad x^2 + y^2 + z^2 = \frac{1}{c^2},$$

missä $c \in (0, \infty)$. Nähdään, että tasa-arvopinnat ovat origokeskisiä pallokuoria.

Esimerkki

Funktio f ,

$$V(x, y, z) = \frac{1}{\sqrt{x^2 + y^2 + z^2}}$$

on kolmen muuttujan funktio, jonka määrittelyjoukko on $M_f = \mathbb{R}^3 \setminus \{(0, 0, 0)\}$ ja jonka kuvaaja on pinta

$$w = \frac{1}{\sqrt{x^2 + y^2 + z^2}}$$

avaruudessa $\mathbb{R}^4$. Funktion **tasa-arvopinnat** ovat muotoa

$$\frac{1}{\sqrt{x^2 + y^2 + z^2}} = c, \quad x^2 + y^2 + z^2 = \frac{1}{c^2},$$

missä $c \in (0, \infty)$. Nähdään, että tasa-arvopinnat ovat origokeskisiä pallokuoria.

Funktio $V(x, y, z)$ kuvaa origoon tuodun positiivisen varauksen tuottaman sähkökentän potentiaalia.

Positiivisen varauksen tuottama sähkökenttä sekä tasapotentialipintoja.

